

A rossztanuló felel (osztálytermi színházi előadás)

A 2012-es Tantermi Színházi Szemle kategória díjas előadása

Beavató színházi programunk keretében Juhász Kata Társulatának **A rossz tanuló felel** című fizikai színházi előadását mutatjuk be tantermi körülmények között.

A darab színpadi változatának bemutatója 2010. március 6-án volt a MU Színházban.

„Gondolatok sokrétű találkozása az előadás, mely irodalmat, vizualitást, koreográfusi szemléletet, személyes tapasztalatokat és életismeretet sűrít magába. A rossz tanuló gesztusaitól

Lulu kaján, csábító mozdulatain át a letisztult emberi állapotig jutunk el.”

(kritika: Barbarics Zsófia, ellenfeny.hu)

Az előadás azonban a tudatos alkotói szándéknak megfelelően már eleve úgy készült, hogy a színházi környezetből kiemelve is játszható legyen: saját specifikus terében, iskolákban osztálytermi körülmények között.

Ezen elgondolás sikerének köszönhető, hogy előadásunk a 2012-es Tantermi Színházi Szemle (<http://www.mu.hu/hu/program/803/tantermi-szinhazi-szemle-2012>) kategória díjas előadása lett és azóta több mint 100 alkalommal mutattuk be *A rossz tanuló...-t* Magyarországon és külföldön.

(Kritika itt: <http://7ora7.hu/programok/rossz-tanulo-felel/nezopont>)

A rossz tanuló felel c. darab színházi verziójában sem vált külön a színpad és nézőtér, hanem a nézők az egybefüggő játéktérben szabályos padosorokba rendezett iskolai padokban ülve váltak – a közös tér és az interakciók folytán- óhatatlanul az előadás részeseivé.

A tantermi változat előadásakor tehát az osztálytermet sem alakítjuk át, a padok széthúzásával nem képezünk külön színpadi és nézőteret. Minden akció a katedrán, a padosorok között és a padokon történik és az osztályterem felszerelése (tábla, kréta, tanári asztal stb.) is szerepet kapnak a játékban.

Maga az előadás szerkezetében is illeszkedik a tanítási órákhoz: becsengetéssel kezdődik és kicsengetéssel ér véget, játékideje mindkét változatban 40-45 perc, így kiválóan beilleszthető az iskolák tanrendjébe.

Kifejezetten jól illeszkedik a **A rossz tanuló...** a középiskolás diákok horizontjához. A mindenki számára ismerős téma és drámai alaphelyzet, amelybe – különösen saját iskolai közegükben- a diákoknak könnyű belehelyezkedniük, biztosítja, hogy a fiatalok – szinte korosztálytól függetlenül- könnyen involválódjanak a drámai eseményekbe.

A darabban használt összetett mozgásnyelv azonban igényel bizonyos absztrakciós képességeket, illetve a lineáristól eltérő tér-időkezeléssel kapcsolatosan előzetesen megszerzett „befogadói rutint”, ami miatt inkább a 14 éves kornál idősebb korosztályt választjuk célközönségül.

A rossz tanuló... egy szóló előadás, amelyet iskolai előadás esetén, ha erre felkérést kapunk, egy beavató beszélgetés, pedagógiai foglalkozás követ ugyancsak 1 tanítási órában. Az előadást követő, tapasztalt moderátor által

vezetett feldolgozó beszélgetés során a diákok kérdéseket tehetnek fel az előadó/alkotónak, megpróbálják pozitív és negatív benyomásaikat artikulálni, kísérletet tesznek a látottak közös értelmezésére fenntartva, sőt kidomborítva annak lehetőségét, hogy az előadást különbözőféleképpen látják, értelmezhetik.

RÖVID LEÍRÁS AZ ELŐADÁSRÓL

A Karinthy novellára utaló cím nem véletlen, hiszen a kiindulópont közös: kihívják a rossz tanulót felelni. *Juhász Kata* darabja is részben arról szól, hogy egy diák fején milyen gondolatok, képek, érzelmek futnak át, amikor egy ilyen kínos szituációba kerül, de ennél tovább is megy. Azt emeli ki, hogy az ilyen szituációk magára az életre készítene fel, hiszen az iskolában nem csak a tananyagot tanuljuk meg, de itt szerezzük meg jó esetben azokat a sémákat, mintákat, túlélési stratégiákat is, melyek vezetnek minket későbbi életünkben, kapcsolatainkban.

A rossz tanuló... olyan témákat, sőt e korosztály számára gyakran tabukat is érint –olykor szó szerint-, mint az előítéletek, a megfelelni akarás, az önkifejezés, vagy a fizikalitás, a természetes testiség. Ezáltal maga a darab is tanít, mégpedig az új dolgok nyitottan fogadására, a másik megértésére, a másság elfogadására.

Részlet a Fidelióban megjelent interjúból:

„A rossz tanuló... mennyiben hívja elő Karinthy szövegét, amire a cím egyértelműen utal?”

„A darab készítése során vagy inkább előtte többször újra is olvastuk a szöveget, de ez nem egy irodalmi alapú előadás, semmilyen értelemben sem a Karinthy-szöveget követem. Nem törekedtem arra, hogy ez így legyen, csak egyszerűen engem más érdekelt. Ha úgy tetszik, túlléptünk a novellán, ezt tükrözi a cím is. Az iskolai, osztálytermi szituáció, mint alaphelyzet, kiindulópont persze közös: amikor felszólítják a rossz tanulót, és ő azt érzi: jaj, én inkább nem itt lennék! Az egyénnek az iskolában egy kereten, egy rendszeren belül kell gondolkodnia, megmondják neki, hogy a négyzet plusz bé négyzet egyenlő cé négyzet. Ha ezt így tanulod meg, és így vezeted le, akkor te jó vagy, és akkor vagy te jó tanuló. Erre kondicionál az iskola. Ha viszont ebbe nem tudsz beilleszkedni, akkor iszonyúan sikertelen vagy, szorongsz, félsz. De van valami, amiről Karinthy nem beszél: az, hogy ebben benne rejlik az a kreatív potenciál, hogy eközben valamit megtanulsz. Kezeleni az olyan helyzeteket, amire nem tudsz előre felkészülni, mert nincs előre kész jó megoldásuk. Ezeket a szöveges példákat gyűjtőnéven úgy

hívják, hogy élet. Ilyen fajta kihívást jelentett nekem ez a darab is azáltal, hogy megpróbáltam elszakadni a saját sémáimtól.” Juhász Kata

Közreműködők a tantermi előadásokban:

Előadóművész: Juhász Kata,

Moderátor: Lóky Tamás

Támogatók: NEFMI, NKA, SÍN Kulturális Központ, AULEA Alapítvány